

**UDENRIGSMINISTERIET**

Udvalget for Videnskab og Teknologi  
UVT alm. del - Bilag 55  
Offentligt

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg  
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2  
DK-1448 København K  
Tel. +45 33 92 00 00  
Fax +45 32 54 05 33  
E-mail: um@um.dk  
Telex 31292 ETR DK  
Telegr. adr. Etrangeres  
Girokonto 300-1806

Bilag  
1

Journalnummer  
400.C.2-0

Kontor  
EUK

21. november 2005

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udviklings grundnotat om forslag til Rådets beslutning om særprogrammet "Ideer" til gennemførelse af Det Europæiske Fællesskabs syvende rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration (2007-2013), KOM(2005) 441 endelig – 2005/0186 (CNS).

*Anders Fogh Rasmussen*



## Grundnotat

### Forslag til Rådets beslutning om særprogrammet "Ideer" til gennemførelse af Det Europæiske Fællesskabs syvende rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration (2007-2013)

KOM(2005) 441 endelig - (2005/0186 (CNS))

#### Resumé

Kommissionens forslag vedrørende tilrettelæggelsen af Fællesskabets forskningssamarbejde inden for det syvende rammeprogram for forskning dækker perioden 2007-2013. Målsætningen for forslaget om syvende rammeprogram er at videreføre og styrke målsætningen fra det sjette rammeprogram om realiseringen af det europæiske forskningsrum samt at medvirke til, at EU bliver bedre til at udnytte sin videnbase, opnå teknologisk lederskab og øge synligheden omkring europæisk forskning. Rammeprogrammet foreslås opbygget over en struktur bestående af fire overordnede komponenter: "Samarbejde", "Idéer", "Mennesker" og "Kapacitet" samt et særprogram om de ikke nukleare aktiviteter ved Det Fælles Forskningscenter.

Aktiviteterne under særprogrammet "Ideer" skal støtte frontlinieforskning, der primært gennemføres af individuelle forskergrupper. Som led i rammeprogrammet oprettes et europæisk forskningsråd, som består af et videnskabeligt råd og specifikke gennemførelsesstrukturer. Der foreslås et samlet budget på 11.862 mio. EUR.

#### 1. Baggrund

Kommissionen offentliggjorde den 6. april 2005 sit forslag til syvende rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration (2007-2013) og syvende rammeprogram for forskning og uddannelse på det nukleare område (2007-2011) med henblik på behandling og vedtagelse i løbet af 2006.

Der blev i dette forslag lagt op til en struktur i form af fire særprogrammer – "Samarbejde", "Idéer", "Mennesker" og "Kapacitet" samt et særprogram om de ikke nukleare aktiviteter ved Det Fælles Forskningscenter. Forslagene til disse særprogrammer blev oversendt til Rådet den 28. september 2005.

Forslagene er fremsat under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, afsnit XVIII, artikel 163-173, særlig artikel 166, stk. 3, angående rammeprogrammets iværksættelse ved hjælp af særprogrammer. Vedtagelse i Rådet sker ved kvalificeret flertal og i fællesbeslutningstagen med Europa-Parlamentet.

Et gennemgående træk ved særprogrammernes gennemførelse vil være, at mulighederne for aktioner på EU-plan til højnelse af forskningens kvalitet vil

18. november 2005

Ministeriet for Videnskab,  
Teknologi og Udvikling

Bredgade 43

1260 København K

Telefon 3392 9700

Telefax 3332 3501

E-post vt@vtu.dk

Netsted www.vtu.dk

CVR-nr. 1680 5408

Sagsnr. 60462

Dok-id 394352

Center for Analyse og Politik

Marie-Louise Mohr Jarlø

Telefon 3392 9711

Telefax 3312 4843

E-post mmj@vtu.dk

blive udnyttet fuldt ud, navnlig via EU-dækkende konkurrence om midlerne samt og uafhængige evalueringer af projektforslagene. Særprogrammernes gennemslagskraft vil blive forstærket ved sikring af komplementaritet med andre EU-politikker og -programmer, navnlig strukturfondene, uddannelsesprogrammerne og programmet for konkurrenceevne og innovation

Kommissionen har ved udarbejdelsen af forslagene taget hensyn til synspunkter fra en række aktører, navnlig Europa-Parlamentet og Det Europæiske Råd. Endvidere er der taget hensyn til resultaterne af femårsevalueringen af rammeprogrammet (dele af 5. og 6. rammeprogram).

## 2. Forslagets indhold

Kommissionen foreslår, at beslutningen om særprogrammet "Ideer" tager udgangspunkt i 8 artikler.

I art. 1 fastsættes varigheden af programmet til perioden 1. januar 2007 til 31. december 2013. Det fremhæves, at programmet omfatter en "forskerinitieret" indsats, der gennemføres i indbyrdes konkurrence på europæisk plan.

Ministeriet for Videnskab,  
Teknologi og Udvikling

I art. 2 fastsættes det samlede budget til 11.862 EUR.

I art. 3 omtales gældende etiske principper for forskningens gennemførelse.

I art. 4 anføres, at Kommissionen nedsætter et europæisk forskningsråd, som består af et videnskabeligt råd, der arbejder i overensstemmelse med principperne om videnskabelig topkvalitet, uafhængighed, effektivitet og åbenhed. Kommissionen skal stå som garant for rådets uafhængighed og skal sikre, at de af rådet gennemførte opgaver er udført korrekt.

I art. 5 omtales sammensætningen af det videnskabelige råd. Rådets opgave er

- 1) at udarbejde arbejdsprogrammer for programmet,
- 2) udvikle metoder for peer-review og udvælge forslag til finansiering og
- 3) indstillinger om videnskabelig styrkelse af forskningens kvalitet og anvendelse.

Art. 6 omtaler Kommissionens opgaver ved gennemførelsen af særprogrammet. Kommissionen skal kontrollere, om arbejdsprogrammet er i overensstemmelse med fastsatte mål og prioriteringer. Arbejdsprogrammet skal omtale de kriterier, der anvendes ved udvælgelsen af projekter til finansiering.

Kommissionen kan kun undlade at følge indstillinger fra det videnskabelige råd, når disse ikke skønnes at være i overensstemmelse med særprogrammets bestemmelser.

Art. 7 og 8 henviser til de mere generelle bestemmelser for særprogrammets gennemførelse, herunder at Kommissionen bistås af et udvalg bestående af repræsentanter fra medlemslandene, og som har Kommissionens repræsentant som formand.

I bilag I omtales de videnskabelige mål og hovedlinierne for aktionernes gennemførelse.

Det fremhæves, at forskerinitieret "frontlinieforskning" er en vigtig drivkraft for velstand og sociale fremskridt. Europa har ikke hidtil udnyttet denne mulighed i tilstrækkeligt omfang.

Formålet med særprogrammet er at øge dynamikken og kreativiteten i europæisk forskning. Europa skal være mere attraktiv for forskere både fra Europa og fra tredjelande. Der etableres en konkurrenceorienteret finansieringsordning, der kan finansiere individuelle forskerhold.

Som led i denne ordning oprettes et europæisk forskningsråd, der består af et videnskabeligt råd og en gennemførelsesstruktur. På grundlag af principperne om videnskabelig kvalitet, uafhængighed, effektivitet og ansvarlighed vil der kunne gives støtte til forskerinitieret frontlinieforskning inden for alle fagområder.

Ministeriet for Videnskab,  
Teknologi og Udvikling

Programmet skal fremme frontlinieforskning i verdensklasse, idet frontlinieforskning afspejler et nyt syn på grundforskning. Dette dækker over grundforskningens betydning for videnskab og teknologi, der er af kritisk betydning for økonomi og velfærd.

Programmet kan støtte individuelle projekter på alle fagområder. Der vil blive lagt særlig vægt på nye og hurtigtvoksende fagområder.

Der lægges vægt på, at forskningen skal være forskerinitieret. Forslag bedømmes ved peer-review udelukkende på grundlag af kriteriet om videnskabelig topkvalitet. Forskningen udføres af individuelle forskerhold.

Det videnskabelige råd sammensættes af personligt udpegede personer. Medlemmerne udpeges af Kommissionen efter en uafhængig udpegningsprocedure. Det videnskabelige råd har til opgave:

- at fastlægge den overordnede videnskabelige strategi for programmet,
- at udarbejde arbejdsprogram,
- at forvalte programmet,
- at føre tilsyn med kvaliteten af aktiviteterne under programmet,
- at være i kontakt med de videnskabelige kredse.

Kommissionen har til opgave:

- at etablere en gennemførelsesstruktur,
- at godkende arbejdsprogrammet,
- at sikre, at forslag til finansiering sker på grundlag af peer-review processen,
- at underrette programkomiteen om programmets gennemførelse,
- årligt at forelægge rapport til Råd og Parlament.

Gennemførelsen af programmet skal foregå under hensyn til grundlæggende etiske principper. Det sker på grundlag af Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder og relevante FN-konventioner mv.

Det er en forudsætning for deltagelse i programmet, at national lovgivning skal overholdes ved deltagelse i EU-projekter.

Endelig henvises til, at der skal tages hensyn til indholdet af protokollen knyttet til EU-traktaten om dyrebeskyttelse og dyrevelfærd. EU-direktivet om beskyttelse af dyr, der anvendes ved dyreforsøg, finder ligeledes anvendelse.

### 3. Andre landes holdning

Andre landes holdning er ikke kendt, da forhandlingerne er endnu ikke påbegyndt.

### 4. Europa-Parlamentets udtalelse

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

### 5. Høring i Danmark

Forslaget blev sendt i bred høring med henblik på behandling på mødet i EF-specialudvalget den 14. november 2005. Ved høringsfristens udløb var der indkommet svar fra følgende:

Ministeriet for Videnskab,  
Teknologi og Udvikling

#### *Organisationer, forskningsråd, organisationer m.fl.*

Aalborg Universitet (AAU) lægger vægt på, at den administrative del i forbindelse med håndteringen af ansøgninger og projekter følger de finansielle retningslinjer, som gælder for 7. rammeprogram i øvrigt, således at der ikke bliver flere forskellige retningslinjer at forholde sig til.

Aarhus Universitet udtrykker generel tilfredshed med budget og temaer og konstaterer med tilfredshed, at der lægges op til forenkling, klarhed og effektivitet i administrationen af særprogrammerne. DFC er desuden særdeles positivt indstillet over for planerne om at etablere et europæisk forskningsråd.

Akademikernes Centralorganisation (AC) kan støtte forslaget om etablering af et europæisk forskningsråd (ERC) og lægger vægt på, at rådet så snart som muligt får en selvstændig status med de nødvendige administrative ressourcer.

Dansk Industri (DI) støtter oprettelsen af et europæisk forskningsråd. Bevillinger bør tildeles ud fra kvaliteten af projektet, og ikke ud fra hensyn om at fremme bestemte politiske målsætninger. Det er afgørende, at ERC gives absolut uafhængighed af både europæiske og nationale myndigheder.

Danmarks Tekniske Universitet (DTU) finder, at der bør arbejdes målrettet for, at planen om enkle og ubureaukratiske ansøgningsprocedurer og udvælgelseskriterier fastholdes, således at målet med ERC om at støtte enestående og banebrydende forskning ikke kompromitteres. DTU opfordrer til, at man fra dansk side på alle niveauer søger for stor indflydelse på implementering af særprogrammet som muligt, lige som der bør arbejdes på, at den økonomiske ramme for Ideer ikke beskæres.

Bestyrelsen for Det Frie Forskningsråd (DFF) fremhæver, at det er helt afgørende for initiativets succes, at Det Europæiske Forskningsråd etableres som et selvstændigt og uafhængigt organ (med et selvstændigt sekretariat) og at det videnskabelige råd har reel beslutningskompetence. DFF finder forslaget uklart og tvetydigt på disse punkter og opfordrer til, at særprogrammet formuleres med en større detaljeringsgrad og på en sådan måde, at der ikke hersker tvivl om nævnte selvstændighed, uafhængighed og beslutningskompetence.

Forskningsrådet for Kultur og Kommunikation (FKK) finder at etableringen Det Europæiske Forskningsråd er særdeles positivt og fremhæver, at det er afgørende at sikre dets selvstændighed og uafhængighed. FKK efterlyser i den forbindelse en klar og tydelig beskrivelse af struktur, mål, kompetencer, finansielle og menneskelige ressourcer samt relationen til Kommissionen.

Forskningsrådet for Natur og Univers (FNU) hilser etableringen af Det Europæiske Forskningsråd (ERC) velkommen og peger på vigtigheden af dets uafhængighed af det politiske system. FNU efterlyser en tydeligere definition af forholdet mellem ERC, det videnskabelige råd og Kommissionen.

Ministeriet for Videnskab,  
Teknologi og Udvikling

Forskningsrådet for Samfund og Erhverv (FSE) finder det positivt, at Det Europæiske Forskningsråd (ERC) udgør så væsentlig en del af de samlede forslag. Imidlertid finder FSE beskrivelsen af ERC utilstrækkelig og opfordrer til, at særprogrammet formuleres med en større detaljeringsgrad og på en sådan måde, at der ikke hersker tvivl om dets selvstændighed og uafhængighed.

Forskningsrådet for Sundhed og Sygdom (FSS) ser positivt på programmet, men efterlyser en klarere beskrivelse af struktur og mål. Med henvisning til positive amerikanske erfaringer (National Institute of Health) foreslår FSS, at der lægges vægt på at inddrage yngre aktive forskere som medlemmer af det videnskabelige råd og som reviewers. Dette kombineret med hurtig rotation indebærer, at rollen som potentiel ansøger henholdsvis beslutningstager skifter, og at der sikres dynamik. FSS foreslår desuden, at en del af det foreslåede budget for "Samarbejde" overføres til "Ideer".

Forskningsrådet for Teknologi og Produktion (FTP) ser etableringen af Det Europæiske Forskningsråd (ERC) som et væsentligt skridt i den rigtige retning og peger på, at det er afgørende at sikre uafhængighed og reel beslutningskompetence. FTP efterlyser ligeledes en mere klar beskrivelse af indretningen, herunder udførlig beskrivelse af hvordan ERC's medlemmer udpeges.

Københavns Universitet (KU) finder, at hvis det fremsatte tentative budget for FP7 reduceres vil KU tilskynde til, at en reducere for ERC's aktiviteter så vidt muligt undgås, da det er vigtigt at ERC som et nyt initiativ får en god, solid start.

Landbrugsraadet understreger vigtigheden af, at et europæisk forskningsråd fastholdes som "bottom-up initieret" forskning. Det er helt centralt, at det europæiske forskningsråd udelukkende støtter forskning af højeste europæiske kvalitet (excellence). Der bør sikres en koordinering med de nationale forskningsrådgivende systemer, så man undgår parallelforskning i Europa.

## 6. Foreløbig dansk holdning

### Grundforskning

Danmark støtter Kommissionens forslag om, at der som led i rammeprogrammet etableres et europæisk forskningsråd (ERC), som har til opgave at finansiere grundforskning, hvor udvælgelseskriteriet er højeste videnskabelige kvalitet. Forskningsrådet sammensættes af højt kvalificerede forskere, som får ansvaret for tilrettelæggelsen af Rådets arbejde, retningslinier for støtte mv. Forskningsrådet bør efter dansk opfattelse være uafhængigt af Kommissionen og medlemslandene. Det forventes, at Forskningsrådet årligt udarbejder en redegørelse til Rådet og Europa-Parlamentet om planerne for de kommende år og resultatet af det forløbne års arbejde.

Danmark lægger vægt på, at ERC bliver operationel samtidig med syvende rammeprogram, og at ERC etableres som en selvstændig organisation med et råd, der træffer afgørelse om anvendelsen af de tildelte midler, etablering af et selvstændigt sekretariat og om ansættelse af personale samt om arbejdsplaner for rådets arbejde. ERC fastlægger desuden tilrettelæggelsen af arbejdet med løsningen af de tildelte opgaver, indkaldelse af ansøgninger, evalueringsprocedurer og tildeling af midler. Fra dansk side finder vi, at art. 171 kan udgøre det nødvendige legale grundlag for en beslutning i Rådet.

Ministeriet for Videnskab,  
Teknologi og Udvikling

## 7. Statsfinansielle og lovgivningsmæssige konsekvenser

Konsekvenserne for EU's budget vil afhænge af udfaldet af de generelle forhandlinger om de finansielle perspektiver for 2007-2013, som det 7. rammeprogram er en integreret del af.

Kommissionen har foreslået, at EU-budgettet til særprogrammet "Idéer" bliver på 907,4 mio. EUR i 2007 stigende til 2.522,7 mio. EUR i 2013, således at det samlede budget for "Idéer" bliver på 11.861,5 mio. EUR, jf. tabel 1.

Tabel 1: Kommissionens forslag fordelt på år i mio. euro

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Total 2007-13
Ideer	907,4	1.158,7	1.407,3	1.680,2	1.957,4	2.227,7	2.522,7	11.861,5
I alt	907,4	1.158,7	1.407,3	1.680,2	1.957,4	2.227,7	2.522,7	11.861,5

## 8. Nærhed

Kommissionen anfører, at en økonomisk støtte på EU-plan gør det muligt at højne forskningens kvalitet og øge dens effektivitet i et omfang, som ikke kan nås på nationalt plan.

Regeringen støtter Kommissionens intentioner om et tættere samspil mellem EU's og medlemslandenes forskningsaktiviteter samt øget koordinering og samarbejde mellem medlemslandene.

Forslaget vurderes at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

## 9. Gældende dansk ret

Forslaget påvirker ikke gældende dansk ret.

## **10. Forelæggelse i Folketingets Europaudvalg**

Særprogrammet "Ideer" under syvende rammeprogram har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg. Selve rammeprogrammet har været forelagt til orientering den 15. april forud for Rådsmødet (Konkurrenceevne) den 18. april 2005, den 3. juni forud for Rådsmødet (Konkurrenceevne) den 7. juni 2005 samt endelig den 7. oktober forud for Rådsmødet (Konkurrenceevne) den 11. oktober. Udvalget har modtaget grundnotat af 1. juni 2005 om forslaget til rammeprogrammet samt samlenotater af henholdsvis 5. april 2005, 24. maj 2005 og 28. september 2005.

**Ministeriet for Videnskab,  
Teknologi og Udvikling**